

Descentralizarea : Ce viitor pentru autoritățile locale de nivel intermediar?

**Declarație Politică a celei de-a 6-a Conferințe Politice a CEPLI
17 mai 2013, Ploiești - România**

Europa este traversată în prezent de diverse intenții de reformă a organizării teritoriale a Statelor. Criza economică și financiară pe care o traversăm este uneori folosită drept pretext pentru a justifica o regândire fundamentală a autorităților locale de nivel intermediar.

Această tendință ascunde o criză mai profundă a Uniunii Europene, și anume aceea a aprofundării descentralizării și democrației locale.

CEPLI afirmă voința autorităților locale de nivel intermediar de a asigura misiunea lor de proximitate față de cetățeni și de partenerie ale instituțiilor europene pentru punerea în aplicare a politicii de coeziune.

- 1) Autoritățile locale se află în centrul a **trei provocări**: provocarea bunei guvernante, a dezvoltării teritoriale, a democrației și autonomiei locale. Statele, nerăbdătoare să reformeze rapid organizarea lor teritorială, uită prea des că descentralizarea nu este un scop în sine, ci un instrument pentru a face față mai bine acestor provocări. Descentralizarea trebuie să permită simultan: gestionarea echitabilă a diversității teritoriilor, mobilizarea eficientă a resurselor și competențelor în serviciul comunităților (efectul de levier), consolidarea legitimității democratice și responsabilității aleșilor locali la diferite niveluri.
- 2) Acțiunea publică a autorităților locale ar trebui să fie articulată cu politicile naționale și europene și să urmărească obiectivul de coeziune teritorială. Aceasta trebuie să **respecte trei principii stabilite** la nivel european: o guvernanță pe mai multe niveluri necesitând o participare echitabilă a diferitelor niveluri, un parteneriat deschis tuturor actorilor dezvoltării, o subsidiaritate întărită. Trebuie salutată inițiativa Comisiei care stabilește un Cod de conduită al parteneriatelor pentru perioada de programare 2014-2020 ; dacă ar supraviețui refuzului mai multor membri ai Consiliului European, Codul ar stimula o cooperare echitabilă între toate nivelurile teritoriale și societatea civilă ; el ar trebui, desigur, să fie suficient de flexibil pentru a permite fiecărui stat să-l adapteze la contextul instituțional propriu, dar să fie, în același timp, obligatoriu.
- 3) Studii ale OCDE (2004) și ale Asociației Regiunilor Europene (2009) pun în evidență o corelare între **descentralizare și competitivitatea economiei** în Statele Membre ; bune practici există în particular în regiunile germane și spaniole. Asemenea studii europene, care demonstrează **plus valoarea** descentralizării, trebuie să fie continuate și rezultatele lor larg difuzate. Descentralizarea permite nu numai un « suflu democratic » mai bun al teritoriilor, dar, deopotrivă, o dezvoltare

mai eficace, fondată pe proximitatea între actori, resursele teritoriilor și centrele de decizie.

- 4) Ne confruntăm astăzi cu un **paradox inacceptabil**: pe de-o parte, confruntate cu criza economică și creșterea șomajului și a precarității datorate acestuia, anumite state recunosc necesitatea unei întăriri a competențelor autorităților locale de **nivel intermediar** (ajutor social, servicii publice, dezvoltare locală) și, pe de altă parte, aceleași state refuză să acorde autonomie financiară autorităților locale sau un transfer adecvat al acestor resurse. Această împărțire inegală neagă principiul de proporționalitate între competențe și finanțe și conduce la o strangulare financiară a autorităților de nivel intermediar. Adesea, aceasta nu înseamnă altceva decât recentralizare deghizată. Eficacitatea resurselor proprii ale autorităților locale a fost dovedită cu certitudine, dar, într-un context de presiune acută a impozitelor asupra cetățenilor, resursele autorităților nu pot să se bazeze doar pe fiscalitatea locală. Și aceasta trebuie, de altfel, reformată și lărgită. **Principiul de subsidiaritate, descentralizarea și o autonomie financiară reală sunt interdependente.**

Reamintim, de asemenea, dispozițiile articolului 9 al Cartei Europene a Autonomiei Locale care menționează, printre altele, că, « *autoritățile locale au dreptul la resurse proprii suficiente de care pot să dispună în mod liber în exercitarea competențelor lor* » și că, « *resursele financiare ale autorităților locale trebuie să fie proporționale competențelor prevăzute prin Constituție sau lege* ».

- 5) Unul dintre rolurile esențiale ale autorităților de **nivel intermediar** este acela de a lucra pentru coeziunea și solidaritatea teritorială. Este evident astăzi că poziția lor este cea mai potrivită pentru a asigura **complementaritatea și echitatea între zonele urbane și rurale**. Acesta este nivelul la care se realizează parteneriatele și cooperarea între orașe și zone rurale, prin punerea în comun a resurselor, pentru o dezvoltare economică echilibrată și furnizarea de servicii publice indispensabile și de calitate pentru toți cetățenii.